

XIV Misyjna Olimpiada Znajomości Afryki

II etap

29 lutego 2016 r.

Gratulacje!

Pierwszy etap przeszedłeś pomyślnie. Uzyskałeś tym samym możliwość rozwiązania testu nieco trudniejszego, już w II etapie Misyjnej Olimpiady Znajomości Afryki. Zadanie zawiera dwie części: część testową oraz część pisemną z zaproponowanym tematem.

Część I zawiera 42 pytania zróżnicowane tematycznie. Do każdego pytania zaproponowano trzy odpowiedzi: **z których tylko jedna jest prawidłowa**. Udzielenie odpowiedzi na pytania polega na wyborze odpowiedzi, którą uznasz za właściwą i zakreśleniu odpowiednio literki a), b) lub c) **w arkuszu odpowiedzi**. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem, a właściwą odpowiedź zaznacz krzyżykiem. Zakreślenie więcej niż jednej literki traktowane będzie jako odpowiedź błędna. Każda poprawna odpowiedź to jeden punkt dla Ciebie.

Część II to pisemna wypowiedź na zadany temat, na osobnej (podpisanej) kartce.

Za część pierwszą – testową – można uzyskać maksymalnie 42 punkty. Za część pisemną – zależnie od jej jakości – można otrzymać od 1 do 8 punktów. A zatem, za całość możesz otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 120 minut (2 godziny).

Czytaj uważnie zarówno pytania, jak i odpowiedzi! Nie trać punktów przez swą nieuwagę. W żadnym wypadku nie korzystaj z pomocy innych Olimpijczyków! Twój sąsiad nie jest wyrocznią, i tak naprawdę nie wiesz, jak jest przygotowany. Niesamodzielne rozwiązywanie testu (jak i jego próba) narażają Ciebie i drugiego Uczestnika na dyskwalifikację.

Pamiętaj, że udział w Olimpiadzie to nie klasówka – jest dobrowolny i wyraża chęć przygody, jaką jest spotkanie z Afryką!

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Miejscowość, Mail i telefon	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	12. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	13. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	
11. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	

1. Ewangelia przekazana nam w języku greckim nawiązywała do starych pokładów językowych i kulturowych. Rzeczownik „*Ewangelia*” podobnie jak czasownik „*ewangelizować*” był: **a) znany już greckim autorom klasycznym, m.in. Homerowi;** b) używano go w Starym Testamencie, głównie w księgach prorockich; c) po raz pierwszy użyto go w Ewangelii wg św. Mateusza.
2. Największy zbiór bóstw czczonych przez jeden lud w Afryce (ok. 1700 bóstw) posiadają: a) Masajowie; b) Buszmeni; **c) Jorubowie.**
3. Wyjaśniając terminy *misje* i *promocja ludzka* podkreślono także, iż termin *promocja człowieka* pojawił się po raz pierwszy w: a) środowisku misjologów protestanckich; **b) w dokumentach Soboru Watykańskiego II;** c) w myśli teologów wyzwolenia.
4. Synod Biskupów z 1974 r. poświęcony był: a) sprawiedliwości w świecie; b) promocji ludzkiej; **c) ewangelizacji w świecie współczesnym.**
5. Dokument Kongregacji Nauki Wiary z 1984 r. o teologii wyzwolenia: a) sprzeciwia się rozwojowi teologii wyzwolenia; b) krytykuje myśl rozwijaną przede wszystkim przez Argentyńczyka Eduardo Pironio; **c) wskazuje na niebezpieczeństwa teologii wyzwolenia.**
6. Konkretnie wskazówki do walki z głodem daje wiernym m. in. encyklika *Redemptoris missio*. Wyraża to w hasle: a) zamiast broni żywność; b) zjawisko głodu wyrzutem sumienia dla Europy; **c) by walczyć z głodem, zmień życie.**
7. Ofiary krwawe: **a) są powszechne w tradycyjnych religiach afrykańskich;** b) występują bardzo rzadko; c) są cechą charakterystyczną dla religii ludów Afryki Południowej.
8. Większość modlitw w tradycyjnych religiach afrykańskich jest: **a) krótka, spontaniczna i odpowiednia do sytuacji;** b) modlitwy są w większości długie, oparte na szeregu monologów; c) modlitwy przekazuje się z dużą dokładnością z pokolenia na pokolenie.
9. Duchowy świat ludów afrykańskich: a) cechuje się zdecydowanym monoteizmem i unika pośredników; **b) jest gęsto zaludniony istotami duchowymi, duchami i żywymi zmarłymi;** c) wprowadza do kultu wiele zwierząt.
10. „Żywi zmarli” są istotami duchowymi, które Afrykanów: a) najbardziej przerażają i stąd próba unikania spotkań z nimi; **b) najbardziej obchodzą w kulcie religijnym;** c) skłaniają do kultu duchów buszu.
11. Mity o stworzeniu i początku człowieka: a) są rzadkością w tradycji afrykańskiej; b) spotyka się je przede wszystkim u ludów Afryki zachodniej; **c) w całej Afryce można ich naliczyć kilka tysięcy.**
12. U ludów Afryki słowo rodzina: a) ogranicza się do męża, żony (żon) i ich dzieci; b) obejmuje szerszy krąg niż mąż, żona (żony i ich dzieci), wykluczając zmarłych; **c) obejmuje szerszy krąg niż mąż, żona (żony i ich dzieci), włączając w to niektórych zmarłych.**
13. Po narodzinach dziecka matka poddawana jest kwarantannie: a) jest ona tak samo długa po narodzinach chłopca jak i dziewczynki; **b) po narodzinach dziewczynki liczba dni jest parzysta, a chłopca nieparzysta;** c) jej długość określana jest każdorazowo przez wodza religijnego wioski.

14. Rytuał inicjacyjny Akamba – podobnie jak wielu innych ludów – składa się z: **a) z trzech etapów;** b) z czterech etapów; c) z siedmiu etapów.
15. U Masajów rytuał obrzezania, obejmujący młodych ludzi od lat dwunastu do szesnastu, odbywa się: a) co roku; **b) co cztery lub pięć lat;** c) co czternaście lat.
16. W najczystszej formie kultura łowców stepowych zachowała się u: a) Bambuti; b) Nilotów; **c) Kojsan.**
17. Rytualne uśmiercanie władców znane jest u: **a) Joruba i Szylluków;** b) ludów z terenu dawnego Mali; c) Buszmenów i Baka.
18. Kult Bwiti (Buiti) związany jest z: a) Pigmejami; b) Songhajami; **c) Fangami.**
19. Specjalna pozycja kowali, zaznaczona w systemach kastowych wielu dawnych państw, łączy się z wykonywaniem przez ich żony: a) praktyk leczniczych zwłaszcza chorób skórnych; **b) wytwarzaniem garnków;** c) leczeniem chorób zwierzęcych.
20. Słynna ze swych rzeźb i ceramiki afrykańska kultura Nok rozkwitła: a) wzdłuż Nilu, powyżej czwartej katarakty; **b) u zbiegu Nigru i Benue;** c) w górach Nuba.
21. Początki dawnego państwa Ghany sięgają: **a) być może III-IV w.;** b) XII-XIII w.; c) XVI w.
22. Państwa Futa Toro i Futa Dżalon były tworem: a) Bambara; b) ludów Akan; **c) Fulanów (Fulbejów).**
23. W XIX wieku powstało nowe państwo afrykańskie stworzone przez przybyszów z zewnątrz. Była to: a) Rwanda; b) Botswana; **c) Liberia.**
24. Mit Fali wyjaśnia podział na płcie i inne różnice pomiędzy ludźmi – także istnienie w tym plemieniu dwóch odrębnych, lecz kojarzących się ze sobą rodów: **a) potomków żółwia i żaby;** b) potomków Słońca i Ziemi; c) potomków herosów Kuda i Bakuda.
25. Kirdi: a) tworzą luźną konfederację na obrzeżach Kanem-Bornu; **b) nie tworzyli nigdy większych i silniejszych organizmów państwowych;** c) zjednoczyli się podczas najazdu Osmana Dan Fodio.
26. W państwach Azande władzę po zmarłym wodzu dziedziczył: a) najstarszy syn; b) jeden z synów wybierany w drodze losowania; **c) ten z synów, który pokonał w zbrojnej walce swoich konkurentów.**
27. W tradycji Azande: a) młodzież rozpoczynała życie seksualne po ślubie; b) restrykcje związane z życiem seksualnym dotyczyły tylko dziewcząt; **c) młodzieży pozostawiano dużą swobodę seksualną, pod warunkiem tylko, by dziewczyna nie zaszła w ciążę.**
28. Szczyt swej potęgi monarchia Rwandy osiągnęła w: a) VIII w.; b) XIV w.; **c) XVIII w.**
29. Klasy wieku, stanowiące kiedyś podstawę siły militarnej Masajów, tworzą chłopcy: **a) wspólnie inicjowani;** b) z rodów spokrewnionych ze sobą; c) z wydzielonych, wojskowych jednostek administracyjnych.
30. Dla Pigmejów Bóg jest przede wszystkim stwórcą lasu i wszystkiego co się w lesie znajduje, a także zwierzchnikiem duchów leśnych. Ponadto: a) jak inne ludy afrykańskie mają rozwinięty kult przodków; **b) brak jest u nich głębiej zakorzonego kultu przodków;** c) nie ma lęku przed duchami.
31. Tradycyjnym zajęciem Fangów jest: a) rybołówstwo; b) hodowla; **c) rolnictwo.**

32. Specjalne Zgromadzenie Synodu Biskupów poświęcone Afryce odbyło się: **a) w 1994 r.**; b) 1998 r.; c) 2008 r.
33. Wielcy doktorzy i pisarze starożytni Orygenes, św. Atanazy i św. Cyryl, byli przedstawicielami: a) Kościoła w Kartaginie; **b) tzw. Szkoły Aleksandryjskiej;** c) ewangelizatorami starożytnej Nubii.
34. Św. Frumencjusz, zwany później Abba Salama, był wybitnym apostołem: a) Egiptu; b) Nubii; **c) Etiopii.**
35. W XV i XVI w., gdy Portugalczycy dotarli do afrykańskich wybrzeży, rychło podjęto też ewangelizację regionów Afryki położonych na południe od Sahary. Proces ten obejmował między innymi obszary dzisiejszego: **a) Beninu, Wyspy Św. Tomasza;** b) Przylądka Dobrej Nadziei w RPA; c) Somalii.
36. W jakim kraju rządził król Nzinga-a-Nkuwu, który zaprosił misjonarzy głoszących Ewangelię: a) w Etiopii; b) w Rwandzie; **c) w Kongo.**
37. Z powodu różnego rodzaju trudności druga faza ewangelizacji Afryki zakończyła się likwidacją prawie wszystkich misji w regionach na południe od Sahary: a) XIII w.; b) XVI w.; **c) w XVIII w.**
38. Bł. Klementyna Anwarite, dziewica i męczennica, pochodziła z: a) Sudanu; **b) Zairu;** c) Madagaskaru.
39. Gdzie urodził się El Mas'udi, średniowieczny podróżnik i pisarz? a) w Kairze; b) w Timbaktu; **c) w Bagdadzie.**
40. Kto wyekspediował pierwszy ładunek pieprzu z Gwinei do Europy? a) Richard Windham; **b) Alfonso d'Aveiro;** c) Mungo Park.
41. Gdzie znajdują się wulkany Wirunga? a) w Kenii; b) w Etiopii **c) na granicy Rwandy i Demokratycznej Republiki Kongo.**
42. Jaką nazwę nosiły suahilskie poematy epickie czerpiące inspirację z tradycji islamu? **a) tenzi;** b) ijumba; c) kiczaka.
43. Kim była Mai Chaza? **a) założycielką jednego z tzw. Kościołów afrochrześcijańskich;** b) pierwszym prezydentem kobiet w Nigerii; c) znaną misjonarką w Kenii.

Praca pisemna

Temat: Scharakteryzuj ludy Kanuri-Teda na podstawie: Z. Komorowski, „Kultury Czarnej Afryki”, Wrocław 1994.